

Petr Šabach

**Jak
potopit
Austrálii**

• PASEKA •

• PASEKA •

Petr Šabach

**Jak
potopit
Austrálii**

/JEDENÁCTÉ VYDÁNÍ/

PASEKA
PRAHA
LITOMYŠL
2011

© Petr Šabach, 1986, 1993, 2011
Cover © Jan Šabach, 2011

ISBN 978-80-7432-154-2

ŠAKALÍ LÉTA

Jak potopit Austrálii

Mám rád mapy. Vždycky ve mně vzbuzují krásný pocit. Je na nich všechno tak jasný a přehledný, že když se na ně dívám, mám pocit jako pánbů, nebo jak říká Prokop, jako demiurg, což je sice totéž, ale zní to přece jen líp. Mám doma krásnej glóbus, a když se s ním procházím po svém pokoji, po tom mým placatým světě, tak se rázem všechno mění a má ubohá hlava jako by se stala sluncem. Ta hlava, která měla vodjakživa problémy už s malou násobilkou, je najednou lehká jak po litru červenýho. Jsem Atlas. Jsem jako Prokop, kterej mě naučil mít mapy rád. Von a Fialka, náš učitel zeměpisu. To byl moc dobrej chlap. Ale asi ne moc dobrej učitel. To, že se z něho ten učitel stal, byl nějakej omyl, kterýho si všimnul, až když už se s tím nedalo moc dělat. Bylo mu vidět na očích, jak by s námi rád chodil za školu. A když nás potkal, jak si jdeme s Prokopem lehnout odpoledne k řece, tak vždycky řek: „Vy se máte, parchanti! Mě čekaj nejmíň dvě hodiny...“

Někdy se tam za námi zastavil, ležel nataženě v trávě jak bez života, vykouřil nám všechny cigára, a pak se zved a vodšoural se domů. Většinou mlčel, nebo řekl jen pár vět. Jako tenkrát, když se nám svěřil, že mu nechtěj povolit, aby se z naší školy dostal. Měl vyhlídnutý nějaký jiný místo ve městě, ale vysmáli se mu, že učitelů je málo a že jen ať pěkně učí dál, a to jak nejlíp umí, protože na něj příští týden přijde inspektor.

Leželi jsme všichni tři na sluníčku a Prokop mu řekl: „A co kdybysme vám my dva nějak pomohli?“

A Fialka se jen tak smutně usmál.

Byli jsme s Prokopem dohromady osobnost. On měl nápady, a já jim většinou pomáhal na svět, protože já byl svým způsobem šikovnější a měl jsem ten cit, co jo a co ne. Měl těch nápadů neuvěřitelnou spoustu a v podstatě nedělal nic jiného, než že je do mě hustil. Vlastně jsem mu v těch chvílích byl dobřej akorát k tomu, aby, když jde po ulici, vrhal dva stíny a nevypadal jak blázen, co trpí samomluvou. Byl o dost chytřejší než já a naprosto mě uhranul svou vzdělaností.

Když mi umřela babička, tak prostě umřela, jenže když se o rok nebo dva později stalo to samý Prokopovi, tak to bylo najednou něco úplně jiného, protože jemu babička jen tak neumřela, ale exnula, jak mi suše oznámil. Připadal jsem si tenkrát jako načapaná tu-

post. Zatímco já byl ten, co léta pošilhává ve škole ke dveřím a čeká, až ho dva chlapi v bílejch pláštích odvedou do pomocný školy, Prokop, pokud si vzpomínám, byl duchem pořád někde jinde, a přesto mu to nějak procházelo.

Bylo to pár dní předtím, než přišel ten inspektor, když Prokopa napadlo, jak Fialkovi pomůžeme. Já bych na to nepřišel ani zaboha. Měl jsem ty dny, kdy vám všechno dělá potíže, kdy vám nohy při chůzi tak divně pleskaj o chodník a nemůžete s tím nic dělat, leda někam zalízt a modlit se, aby vás něco nezabilo. Tenkrát nám Fialka dával dost často k vyplňování prázdný mapy. Slepý mapy se tomu říkalo. Nikdy jsem nechápal, co se po mně chce. Děsily mě mapy stížené slepotou. Je fakt, že nás s Prokopem známkoval mírně, a dodnes nevím, za co mi ty trojky dával, takže se nebylo celkem čeho bát, ale rád jsem tyhle momenty nijak moc neměl.

Ted' jsme měli ty opravený mapy před sebou. Prokop si jako vždycky přikryl celou stránku pijákem a pomalu s ním klouzal dolů. Choval se stejně, i když jsme hráli voko. Strčil karty za sebe a pomalu jim vysouval patky a tvářil se jako ten, co mu stačí, aby zahlídl jen milimetr, a je doma. Prokop se díval na list před sebou a pak se ke mně otočil: „Kolik je v kabinetě map?“

Řek jsem mu, že dost.

„Takovejch, co je na nich hodně vody, oceány a tak?“

Řek jsem, že pár určitě, protože jsem pro ně většinou chodil před hodinou, a pak jsem je zase odnášel.

„Tak je nějak šlohní,“ přikázal mi tiše, „a přines je den předtím, než přijde ten inspektor, k nám domů.“

Zeptal jsem se ho, co chce dělat, a Prokop na to:

„Potopíme Austrálii! Pošleme ji ke dnu a nezbyde po ní nic. Jen voda, děsně vody a nad ní Jižní kříž. A možná že ani ten ne.“

Cestou domů mi všechno vysvětlil. Potřeboval na to jen pár věcí a řek mi, že co se týče provedení, tak to nechá na mně. Bylo mi hned jasný, že tohle by mohlo vyjít. Bylo to elegantní, a přitom to byl zaručeněj průšvih, ale zas ne takovej, aby pak Fialku nevzali ani u kopáčů.

Měl jsem z té důvěry radost a měl jsem taky trochu strach, jak to skončí. Ptal jsem se ho, jestli by nebylo dobrý do toho Fialku zasvětit, ale řek, že to podle něj nebude nutný. Tak jsme se dohodli, že ho postavíme před hotovou věc.

Den předtím, než k nám měl inspektor zavítat, jsem se trochu zdržel ve škole, podařilo se mi mapy dopravit do kumbálu na košťata, a pak už jsem je pohodlně podával Prokopovi oknem. Horší byla samotná práce.

Muselo to vypadat perfektně, aby to vůbec k něčemu bylo, a praskly na to tři velký mapy. Trochu mi bralo náladu, když jsem si na nich přečet, co vlastně stojej, ale Prokop mě chválil, tak jsem na to brzy zapomněl.

Byli jsme od lepidla až za ušima a všude kolem nás se válely modrý plátěný špony po tom, co jsme si s tou mapkou takhle zaskotačili.

Člověk má divnej pocit, když si tak říká, kam co na tý zeměkouli vrazit, jako když si děláte vaječnou placku a šperkujete ji rajčátkem. Povídali jsme si při práci o tom, že čistě z našeho pohledu je úplně jedno, jestli tam ta Austrálie doopravdy je, nebo není, protože jsme se tam beztak v nejbližší době nechystali, a tak to v našem žití těžko něco změní, kdežto pro takovýho Fialku má její bytí nebo nebytí na školní nástěnné mapě rozhodující význam. Tak proč s tím trochu nehnout. Já myslím, že by s tím nakonec souhlasili všichni rozumný Australani, kdyby se jim vysvětlilo, že jde o dobrou věc a že na ostatních mapách stejně zůstanou. Byli jsme s výsledkem spokojeni. Prokop si vystřiženou Austrálii strčil do kapsy a šli jsme spát.

Druhej den přišel inspektor. Pověsil jsem na tabuli mapu. Inspektor si sedl do zadní lavice a něco si čmáral do notesu. Zaklap ho, pohodlně se rozvalil a pohladil po vlasech zrovna tu největší šeredu ze třídy. Fialka vstal a začal něco vykládat, není celkem důležitý co.

Inspektor se tvářil tajuplně, občas se sklonil a něco si poznamenal. Tak jako se usmíval a koukal na mapu.

Pak se usmívat přestal. Přes čelo se mu mihl stín, jako by nad ním přeletěl velkej pták. Očima prudce šmejdil po mapě. Rozhlídl se po nás všech překvapeně a nevěřicně. Pučil si jeden atlas a rychle v něm zalistoval. Pohledem přitom mrskal z tabule do atlasu a zpátky.

Vykročil k Fialkovi a zasyčel: „Co je tohle za mapu? Kde je Austrálie?!“

Fialka se vlastně poprvé ohlédl za sebe.

Inspektor si vybral mě: „Běž a ukaž mi Austrálii, chlapče!“

Líp si rozhodně nemohl vybrat. Koukal jsem soustředěně někam, co je Grónsko.

„Musí to bejt dost mrňavá díra, vůbec to nemůžu najít,“ povídám.

Fialka udělal několik nejistých kroků směrem k Prokopovi, díval se na něj a na spodním rtu mu vykvétal opar.

„Austrálie je světadíl,“ šeptal omámeně inspektor, „a i když je nejmenší, je to přece jenom světadíl... Není to žádná díra, jak jsi se vyjádřil. Rozkládá se mezi Tichým a Indickým oceánem a žijí tam ptakořitní a vačnatci!“

Prokop se na Fialku povzbudivě usmál. Ten zamrkal a zeptal se: „Tohle je ono?“

„Kde je ta Austrálie?!“ chtěl vědět inspektor.

„Tohle je ono,“ řekl Prokop.

„Na něco jsem se vás ptal,“ dorážel inspektor. „Možná že se vám zdám malicherný, ale já bych přesto rád věděl, co jste s ní provedl. Kam jste ji zašantročil, člověče?“

„Promiňte, jestli jsme to přepískli,“ řekl Prokop, „pomalu mě to začíná mrzet...“

Odněkud z dálky bylo slyšet inspektorův hlas: „Nedivte se, jestli jsem snad trochu nervózní, ale tohle jsem nepředpokládal. Nebo je to nějaký experiment? Něco, o čem nejsem třeba informován?“

A v té chvíli se Fialka chytil lana. Stál opřenej o mapu a zíral na tu neuvěřitelnou spoustu vody před sebou, vznášel se nad tou modrou plání jako kormorán, kroužil a plachtil po větru, střemhlav se snes dolů a prorazil tu jemnou slanou krustičku, stal se rybou, mlátil kolem sebe ploutvema a vychutnával lehkost svobody.

Odpoledne jsme leželi u řeky. Všichni tři. Fialka si vyřezával lodičku z kůry a občas se na nás podíval. Prokop se šťoural trávou v zubech.

„Bylo to zlý?“ zahuhlal.

„Bylo to rychlý, a to je hlavní,“ řekl Fialka. Dodělal lodičku a pečlivě ji začistil.

Prokop šáhnul do kapsy a podal mu něco, co vypadalo jako hadřík na otírání štětců. Byla z toho hezká

plachta. Šoupli jsme tu loďku na vodu. Bylo to ovšem se vší parádou. Vyhrávala u toho kapela a na břehu se mačkala spousta lidí. Prokop měl kratší řeč a pak poslal láhev šampaňskýho přesně jako v kuželkách, tak aby se rozprskla o lodní bok. Aspoň tak mi to tenkrát připadalo. Loďka se rozjela. Vlétla mezi kameny u břehu a na chvíli se tam vklínila, ale hned se z toho maléru vyposkakovala a dál už plula klidně a hrdě. S napnutou plachtou. Vlastně s Austrálií. Vlastně je jedno s čím. Fialka na nás něco hulákal z paluby, ale byl už tak daleko, že mu nebylo vůbec rozumět. Loďka za sebou nechávala jen tenkou brázdu v mapě světa.

Dobře zašitej frajer

Když se u mě Marína zastavil, aby mi řekl, že ve městě je cirkus, nijak to se mnou nehlo. Nemám cirkusy moc v lásce. Je tam buď horko, nebo zase zima, a v každém případě puch. A ke všemu to, co k nám jezdí, ani pořádněj cirkus není. Je to obyčejnej, o něco větší stan, plnej záplat a zbytečného hluku. To já mám mnohem radši, když jsem někde pěkně v teploučku a takhle uklizenej si vymejším různý ptákoviny. Dovedu se celý hodiny koukat do zdi a vidím přitom na tý zdi takový věci, že by jednomu vstávaly vlasy na hlavě. Nadevšecko mám rád tohle vysedávání, připadám si jako naloženej v nějaký zvláštní marinádě, která mě omývá a prostupuje jak utopence v láhvi. A jestli něco nemiluju, tak je to násilí a kravál. Takže jsem jenom mávl rukou, když mně Marína říkal o tom cirkusu.

Jenže tentokrát, i když na mě jinak celkem dá, si prostě nenechal poradit. Hučel do mě jako beran, že tam spolu musíme jít.

Řekl jsem mu: „Vykašli se na to, nech to plavat, je to volovina,“ ale nemohl jsem se věčně dohadovat s chlapem, kterej má skoro dva metry a ruce má, jako já jsem celej.

Mně je totiž čtrnáct a ještě chodím do školy, mám brejle, a jak říká Marína, jsem takovej inteligentní suchar. On je ze mě vůbec tak trochu vedle, protože jsem mu jednou napsal pár dopisů, a to na něj udělalo nesmírnej dojem. Zkrátka, my jsme s bejvalým šífákem Marínou kámoši. A tak jsem nakonec svolil a šel se s ním podívat na náměstí, kde právě stavěli stan. Bylo tam ještě pár maringotek a jeden kolotoč už fungoval, ale přšelo a byl na něj smutnej pohled, jak se tam tak prázdně točil. Stáli jsme před stanicí autobusu, kde moknul první vylepenej plakát.

„Podívej se na to pořádně,“ řekl záhadně Marína.

Tak jsem si ho důkladně přečet odshora dolů.

„Tak co na to povíš, hochu?“ šeptal důležitě.

Zůstal jsem na něj koukat: „Ty chceš zápasit s tím medvědem...“

„No konečně!“ ulevil si a šťastně se usmál.

„Už ses někdy s medvědem pral?“ povídám a polilo mě horko.

Zachmuřil se: „Jo. Párkrát už jo. Už jsme se s Arthurem v životě viděli. I když si pokaždý říká jinak.“